

VENDIM
Nr. 64, datë 1.10.2024

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Holta Zaçaj,	kryetare;
Fiona Papajorgji,	anëtare;
Sonila Bejtja,	anëtare;
Ilir Toska,	anëtar;
Marjana Semini,	anëtare;
Marsida Xhaferllari.	Anëtare,

me sekretare Belma Lleshi, në datën 1.10.2024 mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 6 (S) 2024, që u përket:

KËRKUESE: Sonila Muhametaj

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

Këshilli i Lartë i Prokurorisë, përfaqësuar nga Danja Hobdari dhe Lorana Kasapi, me autorizim.

Elvin Gokaj

Alfred Shehu

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimeve të Këshillit të Lartë të Prokurorisë nr. 356, datë 3.11.2021, “Për miratimin e listës së kandidatëve për prokurorë pranë Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar, të cilët plotësojnë kushtet ligjore”; nr. 385, datë 13.12.2021, “Për miratimin e shkallës së vlerësimit të kandidatëve për ngritjen në detyrë pranë Prokurorisë së Posaçme”; nr. 386, datë 13.12.2021, “Për miratimin e listës me renditjen e kandidatëve për prokurorë pranë Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar”; nr. 387, datë 13.12.2021, “Për emërimin si prokuror në Prokurorinë e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar të kandidatit Elvin Gokaj”; nr. 388, datë 13.12.2021, “Për emërimin si prokuror në Prokurorinë e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar të kandidatit Alfred Shehu”; vendimeve gjyqësore nr. 83, datë 1.12.2022 dhe nr. s’ka, datë 4.5.2023, të Gjykatës Administrative të Apelit; nr. 5, datë 10.7.2023, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë; nr. 00-2023-4083, datë 25.9.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

Detyrimin e Këshillit të Lartë të Prokurorisë të riçelë procesin e vlerësimit të kandidatëve për SPAK-un në fazën fillestare.

BAZA LIGJORE: Nenet 4, 7, 17, 18, 42, 43, 116, 118, 124, 131, pika 1, shkronja “f”, 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, 148 e vijuese të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*KEDNJ*); nenet 27, 49, pika 3, shkronja “e”, 71 dhe 71/a të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatoren e çështjes Marsida Xhaferllari, mori në shqyrtim parashtrimet me shkrim të kërkuases, që ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet me shkrim të subjekteve të interesuara, Këshillit të Lartë të Prokurorisë (*KLP*) dhe prokurorit Elvin Gokaj, të cilat kanë kërkuar rrëzimin e kërkesës, konstatoi mungesën e prapësimeve me shkrim nga subjekti i interesuar, prokurori Alfred Shehu, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I Rrethanat e çështjes

1. Kërkuesja është emëruar prokurore në Prokurorinë pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Krujë me dekreten nr. 5053, datë 4.10.2006 të Presidentit të Republikës. Prej datës 7.12.2021, me vendim të KLP-së, ajo ushtron detyrën e prokurores në Prokurorinë pranë Gjykatës së Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Tiranë.

2. Në datën 4.10.2021 KLP-ja ka vendosur fillimin e procedurave për ngritjen në detyrë nga radhët e prokurorëve për dy pozicione të lira në Prokurorinë e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar (*Prokuroria e Posaçme*) dhe në datën 8.10.2021 ka shpallur thirrjen për kandidim në këto procedura, së cilës i janë përgjigjur tre prokurorë, ndër ta edhe kërkuesja.

3. Pas përfundimit të afatit të kandidimit është ngritur Komisioni i Posaçëm për vlerësimin e kandidatëve për prokurorë në Prokurorinë e Posaçme. Gjatë procedurave, KLP-ja, me propozim të Komisionit të Posaçëm, ka nxjerrë 5 vendime: i. nr. 356, datë 3.11.2021, për miratimin e listës së kandidatëve që plotësonin kushtet ligjore për ngritjen në detyrë në Prokurorinë e Posaçme; ii. nr. 385, datë 13.12.2021, për miratimin e shkallës së vlerësimit të kandidatëve për ngritjen në detyrë në Prokurorinë e Posaçme; iii. nr. 386, datë 13.12.2021, për miratimin e listës së renditjes së kandidatëve për prokurorë në Prokurorinë e Posaçme për dy pozicionet e lira, ku kërkuesja është renditur e treta; iv. nr. 387, datë 13.12.2021, për emërimin e prokurorit të renditur i pari në Prokurorinë e Posaçme për një mandat 9-vjeçar pa të drejtë riemërimi; v. nr. 388, datë 13.12.2021, për emërimin e prokurorit të renditur i dyti në Prokurorinë e Posaçme për një mandat 9-vjeçar pa të drejtë riemërimi.

4. Kërkuesja është njohur me dokumentacionin e procedurave për ngritjen në detyrë dhe, duke mos qenë dakord me to, përfshirë vlerësimin e saj si kandidate, në datën 13.1.2022 ka paraqitur padi në Gjykatën Administrative të Apelit, përmes së cilës ka kërkuar konstatimin e pavlefshmërisë absolute dhe shfuqizimin e 5 vendimeve të KLP-së, kualifikimin për emërimin e saj në Prokurorinë e Posaçme, si dhe detyrimin e KLP-së për të vijuar me procedurën e emërimit të saj si prokurore në atë prokurori.

5. Me vendimin nr. 36, datë 24.5.2022, Gjykata Administrative e Apelit ka vendosur pranimin e pjeshëm të padisë së kërkueses; konstatimin e pavlefshmërisë absolute të vendimeve nr. 385/2021, nr. 386/2021, nr. 387/2021 dhe nr. 388/2021 të KLP-së; detyrimin e KLP-së për të rishikuar procesin e përzgjedhjes të ngritjes në detyrë të kandidatëve për Prokurorinë e Posaçme; rrëzimin e padisë për kërkimet e tjera, si të pabazuara në ligj. Në dispozitivin e vendimit gjykata është shprehur se ai është përfundimtar dhe i formës së prerë.

6. Kundër vendimit ka paraqitur rekurs KLP-ja, e përfaqësuar nga Avokatura e Shtetit, për të cilin Gjykata Administrative e Apelit, në dhomën e këshillimit, ka vendosur mospranimin e tij. Avokatura e Shtetit ka paraqitur rekurs të veçantë ndaj vendimit të mospranimin të rekursit, si dhe kërkesë për pezullimin e ekzekutimit të vendimit të themelit të Gjykatës Administrative të Apelit. Me vendimin nr. 101(31157-00020-86-2022), datë 20.6.2022, Gjykata Administrative e Apelit, në dhomën e këshillimit, ka vendosur pranimin e rekursit të veçantë.

7. Në datën 1.7.2022 kërkuesja ka paraqitur kundërrekurs si ndaj rekursit të veçantë, ashtu edhe ndaj rekursit të KLP-së, duke kërkuar mospranimin e rekursit të veçantë dhe lënien në fuqi të vendimit të themelit të Gjykatës Administrative të Apelit.

8. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë e ka shqyrtuar çështjen në dhomën e këshillimit dhe me vendimin nr. 00-2022-1717 (265), datë 7.7.2022, ka vendosur prishjen e vendimit të Gjykatës Administrative të Apelit për mospranimin e rekursit të KLP-së dhe të vendimit të themelit të asaj gjykate, duke e dërguar çështjen për rigjykim në shkallë të dytë, si dhe pushimin e gjykimit të kërkesës për pezullimin e ekzekutimit të vendimit, për shkak të mbetjes së saj pa objekt.

9. Në datën 30.11.2022 kërkuesja i është drejtuar me kërkesë Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*) për shfuqizimin si të papajtueshme me Kushtetutën të vendimeve të Gjykatës së Lartë dhe të Gjykatës Administrative të Apelit për pranimin e rekursit të veçantë, si dhe të vendimeve të KLP-së të dhëna gjatë procedurës së ngritjes në detyrë të dy prokurorëve. Kolegji i Gjykatës, me vendimin nr. 12, datë

24.1.2023, ka vendosur moskalimin e çështjes në seancë plenare me arsyetimin se kërkesja nuk kishte shënuar mjetet juridike efektive në dispozicion.

10. Ndërkohë, Gjykata Administrative e Apelit, pas rigjykimit të çështjes, me vendimin nr. 83, datë 1.12.2022, ka vendosur rrëzimin e padisë së kërkujeses, si të pabazuar në ligj dhe në prova. Kundër këtij vendimi kërkesja ka paraqitur rekurs, për të cilin Gjykata Administrative e Apelit, me vendimin e datës 4.5.2023, ka vendosur mospranimin e tij, me arsyetimin se rekursi ishte paraqitur jashtë afatit ligjor 30-ditor.

11. Në datën 10.5.2023 kërkesja ka paraqitur ankim të veçantë ndaj vendimit për mospranimin e rekursit. Gjykata Administrative e Apelit, me vendimin nr. 170, datë 12.5.2023, ka vendosur pranimin e rekursit të veçantë dhe e ka dërguar dosjen gjyqësore në Gjykatën e Lartë.

12. Kërkesja, pasi është njohur me procedurat e ndarjes së çështjes së saj në Gjykatën e Lartë, ka paraqitur kërkesën e datës 29.6.2023 për përjashtimin e gjyqtarit relator, me argumentin se ai kishte qenë pjesë e trupit gjykues në dhënien e vendimit të mëparshëm të Gjykatës së Lartë që kishte urdhëruar rigjykimin e çështjes së saj. Gjykata e Lartë, me vendimin nr. 5, datë 10.7.2023, ka vendosur mospranimin e kërkesës, me arsyetimin se trupi gjykues i Gjykatës së Lartë, përfshirë gjyqtarin për të cilin kërkohej përjashtimi në vendimin me të cilin ishte urdhëruar rigjykimi i çështjes nuk ishte shprehur për themelin e mosmarrëveshjes.

13. Në vijim, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2023-4083, datë 25.9.2023, ka vendosur mospranimin e rekursit të kërkujeses kundër vendimit të datës 4.5.2023, të Gjykatës Administrative të Apelit, me të cilin ishte vendosur mospranimi i rekursit të saj ndaj vendimit gjyqësor të themelit.

14. Në datën 24.1.2024 kërkesja i është drejtuar Gjykatës me ankim kushtetues individual, sipas objektit, i cili pas plotësimit të tij, sipas parashikimeve të nenit 27 të ligjit nr. 8577/2000, është regjistruar në datën 15.2.2024. Me vendimin e datës 18.4.2024 Kolegji i Gjykatës ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

15. Përpara shqyrtimit të çështjes në seancë plenare, Mbledhja e Gjyqtarëve, me vendimet e datave 17.4.2024 dhe 7.5.2024, ka vendosur pranimin e kërkesave të dy gjyqtarëve kushtetues për heqjen dorë nga shqyrtimi i çështjes, për shkak të pjesëmarrjes së tyre si anëtarë të KLP-së në marrjen e vendimeve të këtij organi që kundërshtohen nga kërkesja. Ndërsa me vendimin nr. 62, datë 23.9.2024, Gjykata ka vendosur deklarin e mbarimit të mandatit përpara afatit të një gjyqtari tjetër kushtetues.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

16. Kërkesja, në mënyrë të përmbledhur, ka pretenduar se nga aktet e kundërshtuara i janë cenuar:

16.1. E drejta për një proces të rregullt ligjor, e garantuar nga neni 42 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së, në aspektet e mëposhtme:

16.1.1. E drejta për t'u gjykuar nga një gjykatë e paanshme, pasi një prej gjyqtarëve të Gjykatës së Lartë që vendosi mospranimin e rekursit të kërkujeses ishte pjesë e trupit gjykues që kishte vendosur më parë prishjen e vendimit dhe kthimin e çështjes së saj për rigjykim. Në procesin e parë, trupi gjykues i Gjykatës së Lartë është shprehur edhe për kërkesën për pezullimin e ekzekutimit të vendimit, ndaj ka shfaqur haptazi mendim për themelin e çështjes. Ndonëse kërkesja kërkoi përjashtimin e gjyqtarit nga gjykimi, kërkesa e saj nuk u pranua nga Gjykata e Lartë.

16.1.2. E drejta për t'u dëgjuar, pasi çështja e kërkujeses nuk u shqyrtua nga Gjykata e Lartë në seancën gjyqësore me praninë e palëve, sipas dispozitave ligjore, duke cenuar edhe *parimet e transparencës dhe të kontradiktoritetit*. Prania e palëve ishte e detyrueshme për shkak të problematikave dhe kompleksitetit të çështjes.

16.1.3. E drejta e aksesit dhe e ankimit substancial në drejtim edhe të *së drejtës për mbrojtje efektive*, si rrjedhojë e arsyetimit të Gjykatës së Lartë për paraqitjen e rekursit të kërkujeses jashtë afatit ligjor. Vendimi i Gjykatës Administrative të Apelit është arsyetuar pas 4 muajve nga shpallja dhe i është komunikuar kërkujeses në datën 28.3.2023, ndaj afati ligjor 30-ditor për paraqitjen e rekursit ka filluar

në datën 29.3.2023 dhe ka përfunduar në datën 29.4.2023, ditë e shtunë. Në kushtet kur dita e hënë, 1.5.2023, ishte festë zyrtare, atëherë afati për paraqitjen e rekursit përfundonte në datën 2.5.2023. Rekursi është nënshkruar elektronikisht nga mbrojtësi në datën 27.4.2023, për shkak se gjendej jashtë shtetit, ndërsa kërkuësja ishte në pamundësi ta postonte atë për arsye shëndetësore. Neni 445 i Kodit të Procedurës Civile (KPC) parashikon edhe afatin prekluziv 1-vjeçar për paraqitjen e rekursit nga shpallja e vendimit. Gjykata e Lartë nuk u ka dhënë përgjigje pretendimeve në themel të parashtruara prej saj në rekurs.

16.1.4. *Standardi i arsytimit të vendimit gjyqësor*, pasi vendimi i Gjykatës së Lartë është jologjik dhe i paqartë në arsyetim e dispozitiv. Pjesa arsyetuese nuk lidhet me përfundimin e arritur dhe dispozitivi nuk gjen mbështetje në asnjë dispozitë ligjore. Vendimi është i paqartë nëse i referohet rekursit të veçantë ndaj vendimit të mospranimit ose rekursit ndaj vendimit të themelit. Gjykata e Lartë nuk u ka dhënë përgjigje pretendimeve në themel të parashtruara prej saj në rekurs, duke i cenuar të drejtën e aksesit substancial.

16.2. *E drejta për të fituar mjetet e jetesës me punë të ligjshme*, e garantuar nga neni 49 i Kushtetutës në drejtim të zhvillimit të karrierës profesionale.

16.3. *Dinjteti, të drejtat dhe liritë themelore të njeriut, drejtësia shoqërore dhe rendi kushtetues*, të garantuara si vlera themelore nga neni 3 i Kushtetutës dhe si detyrim i shtetit që buron nga neni 1 i KEDNJ-së.

16.4. *Parimet e ligjshmërisë, shtetit të së drejtës dhe të hierarkisë së normave juridike* të shprehura në nenet 4, 116 dhe 118 të Kushtetutës, pasi vendimet e kundërshtuara të KLP-së janë të bazuara në rregullore, të cilat bien në kundërshtim me ligjin dhe nuk respektojnë garancitë e nxjerrjes së akteve nënligjore.

17. ***Subjekti i interesuar, KLP-ja***, në mënyrë të përmbledhur, ka prapësuar:

17.1. Kërkuësja nuk legjitimohet për pretendimet që lidhen me vendimet e KLP-së dhe vendimin e themelit të Gjykatës Administrative të Apelit, pasi rekursi është paraqitur prej saj jashtë afatit ligjor, ndaj nuk ka shteruar mjetet juridike në dispozicion. Pretendimet e kërkuësës, në thelb, nuk kanë natyrë kushtetuese, pasi kanë të bëjnë me vlerësimin e provave dhe interpretimin e ligjit nga gjykatat e zakonshme.

17.2. Pretendimi për cenimin e *së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e paanshme* nuk është ngritur në nivel kushtetues, pasi kërkuësja nuk ka argumentuar se si vendimmarrja e gjyqtarit të Gjykatës së Lartë ka ndikuar në qëndrimin e Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë të përbërë nga 3 gjyqtarë. Thjesht fakti se një gjyqtar ka marrë pjesë në vendim nuk mjafton në vetvete për të mbështetur dyshimet për paanshmërinë e tij. Në të dyja vendimet e Gjykatës së Lartë për kërkuësen, gjyqtari nuk ka shqyrtuar themelin e çështjes.

17.3. Pretendimi për cenimin e *së drejtës për t'u dëgjuar* është i pabazuar, për sa kohë procesi gjyqësor në shkallë të dytë është zhvilluar në seancë gjyqësore publike. Kërkuësja mban qëndrim kontradiktor, pasi gjatë gjykimit në shkallë të dytë ka marrë pjesë vetëm në seancën përgatitore, ndonëse pretendon se prania e palëve në gjykim ishte e domosdoshme.

17.4. Pretendimet për cenimin e *së drejtës së aksesit, ankimit substancial dhe së drejtës së mbrojtjes* janë të pabazuara, pasi kërkuësja nuk e ka ushtruar të drejtën e rekursit brenda afatit ligjor. Problemet shëndetësore të kërkuësës, rrethanat familjare dhe ngarkesa në punë nuk justifikojnë kalimin e afatit ligjor. Pretendimi për përlllogaritjen e afatit me bazë mujore nuk bazohet në ligj, pasi afati është i caktuar në ditë dhe llogaritet me ditë.

17.5. Pretendimi për cenimin e *standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor* është i pabazuar. Vendimi i Gjykatës së Lartë është i rregullt në formë, i qartë, koherent dhe pa kundërthënie në përmbajtje. Interpretimi i ligjit nga Gjykata e Lartë nuk është arbitrar për sa i përket llogaritjes së afatit të paraqitjes së rekursit.

17.6. Pretendimi për cenimin e *së drejtës për të fituar mjetet e jetesës me punë të ligjshme* është i pabazuar, pasi kërkuësja nuk është penguar në ushtrimin e profesionit.

18. ***Subjekti i interesuar, prokurori Elvin Gokaj***, në mënyrë të përmbledhur, ka prapësuar:

18.1. Kërkuësja nuk legjitimohet për të kundërshtuar shkallën e vlerësimit dhe pikëzimit tim nga KLP-ja. Pretendimet për vlerësimin që KLP-ja ka bërë ndaj personit tim janë tërësisht të pavërteta.

18.2. Pretendimet e kërkuases për procesin e vlerësimit të kandidaturave nga KLP-ja janë të pabazuara. Vlerësimet e kandidatëve janë në diskrecionin e anëtarëve të KLP-së dhe gjykata nuk mund të marrë atributet e KLP-së, pasi kjo do të cenonte parimin e ndarjes dhe balancimit të pushteteve. Vendimet gjyqësore për rrëzimin e padisë së kërkuases dhe mospranimin e rekursit të saj janë të drejta dhe të bazuara në ligj.

19. **Subjekti i interesuar, prokurori Alfred Shebu**, nuk ka paraqitur prapësime me shkrim, megjithëse është njoftuar rregullisht nga Gjykata.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuases

20. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë edhe kriteret kumulative të nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuar në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

21. Gjykata vëren se kërkuësja ka qenë palë në procesin administrativ të ngritjes në detyrë, ku KLP-ja ka dhënë 5 vendimet e kundërshtuara prej saj me ankimin kushtetues individual, si dhe palë në procesin gjyqësor për kundërshtimin e 5 vendimeve të KLP-së, që ka përfunduar me vendimet gjyqësore, që ajo kundërshton me ankimin kushtetues individual. Duke mbajtur në konsideratë se vendimet e KLP-së janë dhënë brenda të njëjtit proces administrativ, kanë dhënë efekte ndaj kërkuases dhe në vijim, kanë qenë objekt shqyrtimi gjyqësor nga gjykatat e juridiksionit të zakonshëm, bazuar në padinë e ngritur prej saj, Gjykata çmon se kërkuësja e justifikon interesin në çështjen e parashtruar, ndaj legjitimohet *ratione personae*.

22. Një tjetër kriter paraprak i ankimit kushtetues individual lidhet me *shterimin e mjeteve juridike efektive*, i parashikuar nga neni 131, pika 1, shkronja “P”, i Kushtetutës dhe neni 71/a, pika 1, shkronja “a”, i ligjit nr. 8577/2000. Gjykata ka pohuar se ky kriter nënkupton që ankuesi duhet të shfrytëzojë në rrugë normale mjetet juridike, të cilat janë të përshtatshme, të disponueshme dhe të frytshme për një çështje konkrete. Shterimi i mjeteve përbën parakusht që duhet përmbushur nga kërkuësi, i cili përpara se t’i drejtohet Gjykatës duhet të vërtetojë se ka përdorur të gjitha mjetet ligjore të njohura nga ligji dhe të mjaftueshme për të rivendosur të drejtat e shkelura (*shih vendimet nr. 43, datë 27.12.2022; nr. 38, datë 25.4.2017, të Gjykatës Kushtetuese*).

23. Në çështjen konkrete, Gjykata vëren se kërkuësja i është drejtuar asaj me ankim kushtetues individual pasi është ankuar në rrugë gjyqësore ndaj vendimeve të KLP-së, duke shfrytëzuar në formë mjetet e ankimit deri në Gjykatën e Lartë. Gjykata e apelit dhe në vijim Gjykata e Lartë kanë vendosur mospranimin e rekursit të kërkuases për shkak të paraqitjes së tij jashtë afatit ligjor. Subjekti i interesuar, KLP-ja, në lidhje me vendimet e saj ka prapësuar se në kushtet kur rekursi nuk është paraqitur brenda afatit ligjor, atëherë kërkuësja nuk ka shteruar mjetet juridike në dispozicion për ato pretendime.

24. Në lidhje me këtë prapësim, Gjykata vëren se kërkuësja në ankimin kushtetues individual ka kundërshtuar 5 vendime të KLP-së, vendimin e gjykatës së apelit për rrëzimin e padisë së saj për kundërshtimin e tyre, si dhe vendimmarrjen e gjykatës së apelit dhe Gjykatës së Lartë për mospranimin e rekursit ndaj vendimit të gjykatës së apelit. Lidhur me vendimet gjyqësore për mospranimin e rekursit, ajo ka parashtruar argumentin se ato janë rrjedhojë e një procesi të parregullt ligjor dhe për të cilat ajo nuk ka mjete të tjera ankimi në dispozicion. Në këtë pikë, Gjykata çmon se vlerësimi i pretendimeve të kërkuases për kushtetutshmërinë e procesit gjyqësor për mospranimin e rekursit ka rëndësi përcaktuese nëse kërkuësja i ka shteruar ose jo mjetet juridike për pretendimet ndaj vendimeve

të KLP-së dhe vendimit të gjykatës së apelit për rrëzimin e padisë. Me fjalë të tjera, nëse procesi gjyqësor për mospranimin e rekursit ka qenë në përputhje me Kushtetutën, atëherë ajo e ka humbur mundësinë për t'i ngritur ato pretendime, ndërsa nëse procesi gjyqësor për mospranimin e rekursit nuk ka qenë në përputhje me Kushtetutën dhe si i tillë duhet të përsëritet, atëherë kërkesja ka ende mjete në dispozicion – rekursin në Gjykatën e Lartë. Në këtë situatë, Gjykata çmon se ndonëse kërkesja i ka shteruar mjetet juridike në dispozicion për pretendimet ndaj vendimeve gjyqësore për mospranimin e rekursit, për pretendimet e tjera që lidhen me vendimet e KLP-së dhe vendimin e gjykatës së apelit për rrëzimin e padisë, Gjykata do të shprehet pasi të vlerësojë kushtetutshmërinë e procesit gjyqësor për mospranimin e rekursit.

25. Lidhur me legjitimitimin *ratione temporis*, neni 71/a, pika 1, shkronja “b”, i ligjit nr. 8577/2000 ka parashikuar afatin ligjor 4-mujor nga konstatimi i cenimit për paraqitjen e ankimit kushtetues individual. Gjykata në jurisprudencën e saj, në rastet e kundërshtimit të vendimeve të Gjykatës së Lartë, ka llogaritur afatin 4-mujor, duke filluar nga data në të cilën vendimi i arsyetuar është bërë i disponueshëm për palët përmes njoftimit elektronik të tij, në rast se palët kanë lënë të dhënat elektronike të kontaktit (*shih vendimet nr. 14, datë 7.3.2024; nr. 42, datë 19.9.2023, të Gjykatës Kushtetuese*).

26. Në çështjen konkrete, Gjykata vëren se vendimi i Gjykatës së Lartë për mospranimin e rekursit të kërkeses është dhënë në datën 25.9.2023 dhe i është komunikuar asaj në rrugë elektronike në datën 5.1.2024, ndërsa ankimi kushtetues individual është paraqitur në datën 24.1.2024, pra brenda afatit ligjor 4-mujor.

27. Në drejtim të legjitimitimit *ratione materiae*, kërkesja ka kundërshtuar vendimarrjen e gjykatave të zakonshme për mospranimin e rekursit, duke pretenduar, ndër të tjera, cenimin e së drejtës për t'u dëgjuar për shkak se Gjykata e Lartë, edhe pse çështja ishte komplekse, e ka shqyrtuar atë në dhomën e këshillimit dhe jo në seancë gjyqësore me pjesëmarrjen e palëve.

28. Gjykata vëren se ligji nr. 49/2012, datë 3.5.2012, “Për gjykatat administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative”, i ndryshuar parashikon se gjykatat administrative, sipas natyrës së çështjes, i shqyrtojnë çështjet gojarisht në seancë gjyqësore ose mbi bazë të akteve shkresore, në dhomën e këshillimit (neni 3, pika 4). Po kështu, procedurat për shqyrtimin e kushteve formale të ankimit zhvillohen në dhomën e këshillimit, mbi bazën e dokumenteve dhe pa pjesëmarrjen e palëve (nenet 58 dhe 60), ndërsa shqyrtimi i rekursit në Gjykatën e Lartë, si rregull, bëhet mbi bazë të dokumenteve, në dhomën e këshillimit (neni 61). Në rastin konkret, Gjykata e Lartë është vënë në lëvizje përmes ankimit të veçantë të kërkeses, duke iu dhënë në këtë mënyrë mundësia për t'u dëgjuar me shkrim në lidhje me pretendimet e saj.

29. Për sa më lart, Gjykata çmon se kërkesja nuk ka arritur të argumentojë se si gjykimi i çështjes në dhomën e këshillimit nga Gjykata e Lartë ka ndikuar në këtë të drejtë kushtetuese. Vetëm argumenti se çështja duhej të ishte shqyrtuar në seancë publike për shkak të kompleksitetit, nuk është i mjaftueshëm për të vënë në dyshim respektimin e së drejtës për proces të rregullt, për sa kohë që Gjykata e Lartë ka vepruar në përputhje me kompetencat e saj dhe me rregullat procedurale që gjejnë zbatim. Siç është pohuar në jurisprudencën kushtetuese, veprimtaria seleksionuese e dhomës së këshillimit në Gjykatën e Lartë është një veprimtari e domosdoshme në funksion të aksesit në gjykatë vetëm të atyre çështjeve që i parashikon ligji, duke lënë jashtë përzgjedhjes kërkesat e paarsyeshme dhe haptazi të pambështetura në ligj. Sipas këtyre standardeve, kur kërkesat e ligjit për kalimin në seancë nuk janë plotësuar, vendoset për mospranimin e kërkesës dhe ky lloj shqyrtimi paraprak vlerësues është kompetencë vetëm e trupës së gjyqtarëve të Gjykatës së Lartë në dhomën e këshillimit (*shih vendimet nr. 16, datë 16.3.2021; nr. 26, datë 27.3.2017, të Gjykatës Kushtetuese*). Për rrjedhojë, Gjykata çmon se pretendimi i kërkeses për cenimin e së drejtës për t'u dëgjuar është haptazi i pabazuar dhe nuk mund të merret në shqyrtim *ratione materiae*.

30. Kërkesja ka pretenduar edhe cenimin e parimit të gjykimit nga një gjykatë e paanshme, së drejtës së aksesit dhe ankimit substancial në drejtim të së drejtës për mbrojtje efektive, si dhe të standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor për shkak të vendimarrjes së gjykatës së apelit dhe Gjykatës së Lartë për mospranimin e rekursit. Gjykata vëren se këto pretendime lidhen me aspekte të së drejtës për proces të rregullt ligjor të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës dhe, si të tilla, përfshihen

në juridiksionin kushtetues. Për sa u takon pretendimeve për cenimin e së drejtës së aksesit, ankimit substancial, së drejtës për mbrojtje efektive dhe standardit të arsyetimit, Gjykata vëren se argumentet e kërkuases, në thelb, kanë të bëjnë me mënyrën se si gjykatat e zakonshme kanë arsyetuar vendimmarrjen e tyre për mospranimin e rekursit të saj, duke i vënë në dyshim të drejtën për të marrë përgjigje përfundimtare nga gjykatat. Për rrjedhojë, Gjykata çmon ta shqyrtojë themelin e këtyre pretendimeve në këndvështrimin e së drejtës së aksesit të lidhur me standardin e arsyetimit të vendimit gjyqësor.

31. Për sa më lart, Gjykata do të analizojë në vijim pretendimet e kërkuases për cenimin e parimit të gjykimit nga një gjykatë e paanshme dhe së drejtës së aksesit substancial të lidhur me standardin e arsyetimit të vendimit gjyqësor.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1. Për cenimin e së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e paanshme

32. Kërkuësja ka pretenduar se Gjykata e Lartë në dhënien e vendimit për mospranimin e rekursit të saj i ka cenuar të drejtën për t'u gjykuar nga një gjykatë e paanshme, pasi një prej gjyqtarëve ishte pjesë e trupit gjykues të Gjykatës së Lartë që kishte vendosur më parë prishjen e vendimit të gjykatës së apelit në favor të kërkuases dhe kthimin e çështjes për rigjykim. Sipas kërkuases, gjyqtari në rastin e parë kishte shfaqur haptazi mendimin e tij për themelin e çështjes, veçanërisht kur kishte shqyrtuar kërkesën për pezullimin e ekzekutimit të vendimit. Për më tepër, sipas kërkuases, ajo kërkoj përjashtimin e gjyqtarit, por Gjykata e Lartë nuk e pranoi kërkesën e saj.

33. Subjekti i interesuar, KLP-ja, ka prapësuar se kërkuases nuk i është cenuar e drejta për t'u gjykuar nga një gjykatë e paanshme, pasi në të dyja vendimet e dhëna Gjykata e Lartë nuk ka shqyrtuar themelin e çështjes. Sipas KLP-së, thjesht fakti se një gjyqtar ka marrë pjesë në vendim nuk mjafton në vetvete për të mbështetur dyshimet për paanshmërinë e tij. Po kështu, sipas KLP-së, kërkuësja nuk ka arritur të argumentojë se si vendimmarrja e gjyqtarit të Gjykatës së Lartë ka ndikuar në qëndrimin e Kolegjit Administrativ të kësaj gjykate, të përbërë nga 3 gjyqtarë. Ndërsa, subjekti i interesuar, prokurori Elvin Gokaj, nuk ka paraqitur prapësime në lidhje me këtë pretendim.

34. Gjykata në jurisprudencën e saj ka theksuar se gjykimi nga një gjykatë e paanshme është një nga elementet e rëndësishme të procesit të rregullt ligjor, të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së. Parimi i paanshmërisë nënkupton mungesën e paragjyqimeve nga gjyqtarët për çështjen e shtruar përpara tyre. Një gjykatë duhet të jetë e paanshme jo vetëm formalisht, por edhe në mënyrë të shprehur. E drejta për t'u gjykuar përpara një gjykate kompetente, të pavarur dhe të paanshme, të caktuar me ligj, kërkon që drejtësia jo vetëm duhet të bëhet, por ajo, gjithashtu, duhet të shihet që bëhet (*shih vendimet nr. 21, datë 26.9.2022; nr. 10, datë 13.2.2017; nr. 49, datë 10.7.2015, të Gjykatës Kushtetuese*). Po kështu, Gjykata ka pohuar se respektimi i këtij parimi duhet të verifikohet duke zbatuar dy teste, testin subjektiv, i cili, në thelb, kërkon të provuarit e faktit se bindja personale e një gjyqtari ka ndikuar në vendimin e gjykatës dhe, gjithashtu, testin objektiv, i cili kërkon të provuarit nëse gjyqtari ka ofruar garanci të mjaftueshme për të përjashtuar çdo dyshim të arsyeshëm në këtë drejtim. Në kuptim të testit subjektiv, paanshmëria e gjyqtarëve duhet të prezumohet derisa të provohet e kundërta. Për sa i përket testit objektiv, ai nënkupton se veç sjelljes personale të çdo anëtari të trupit gjykues duhet të provohet nëse ka fakte bindëse të cilat vënë në dyshim paanshmërinë. Në këtë kuadër, edhe dukja e jashtme ka rëndësi. Për rrjedhojë, kur vlerësohet nëse në një çështje konkrete ka një arsye të përligjur që rrezikon paanshmërinë e një trupi gjykues, këndvështrimi i atyre që paraqesin këtë pretendim ka rëndësi, por vendimtar mbetet përcaktimi nëse ky dyshim është objektivisht i justifikueshëm (*shih vendimet nr. 10, datë 12.4.2022; nr. 10, datë 13.2.2017; nr. 49, datë 10.7.2015, të Gjykatës Kushtetuese*).

35. Duke iu kthyer çështjes konkrete, Gjykata vëren se pretendimi i kërkuases është parashtruar në drejtim të testit objektiv të parimit të paanshmërisë së gjykatës, ndaj për t'i dhënë përgjigje pretendimit të saj duhet analizuar nëse Gjykata e Lartë, pjesë e së cilës ishte gjyqtari i kundërshtuar nga kërkuësja, ka ofruar garanci të mjaftueshme për të përjashtuar çdo dyshim të arsyeshëm në këtë drejtim. Me fjalë të tjera, Gjykata do të verifikojë nëse ka fakte bindëse të cilat vënë në dyshim paanshmërinë e Gjykatës

së Lartë në dhënien e vendimit të mospranimit të rekursit dhe nëse dyshimi i kërkuësës është objektivisht i justifikueshëm.

36. Gjykata vëren se Gjykata e Lartë, e përbërë nga tre gjyqtarë, në datën 7.7.2022 ka dhënë vendimin për prishjen e vendimit të gjykatës së apelit për mospranimin e rekursit të KLP-së, prishjen e vendimit të themelit të gjykatës së apelit, i cili ishte në favor të kërkuësës dhe dërgimin e çështjes për rishqyrtim në shkallë të dytë, si dhe pushimin e gjykimit për kërkesën e KLP-së për pezullimin e ekzekutimit të vendimit. Gjykata e Lartë në vendimin e saj, në mënyrë të përmbledhur, ka arsyetuar se: i. vendimi për mospranimin e rekursit të KLP-së ishte rrjedhojë e interpretimit të gabuar të ligjit nr. 96/2016, “Për statusin e gjyqtarëve dhe prokurorëve në Republikën e Shqipërisë”, i cili, në ndryshim nga sa interpretonte gjykata e apelit, e lejonte rekursin në Gjykatën e Lartë ndaj vendimeve të themelit të kësaj natyre; ii. vendimi i themelit i gjykatës së apelit për pranimin e pjesshëm të padisë së kërkuësës ishte rrjedhojë e shkeljeve procedurale në marrjen e vendimit, që kishin të bënin me mungesën e shumicës vendimmarrëse të gjyqtarëve në arsyetimin e vendimit (konkretisht nga tre gjyqtarë që formohej trupi gjykues, një prej tyre ishte në pakicë, ndërsa një prej dy gjyqtarëve të shumicës kishte shprehur mendim paralel, por që në thelb kundërshtonte dispozitivin e vendimit); iii. në kushtet kur vendimi i themelit të gjykatës së apelit duhej prishur dhe çështja duhej të kthehej për rishqyrtim, atëherë kërkesa e KLP-së për pezullimin e ekzekutimit të atij vendimi mbetej pa objekt, ndaj gjykimi i saj duhej pushuar (*shih vendimin nr. 00-2022-1717 (265), datë 7.7.2022, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, faqet 15–21, paragrafët 41-44, 48-56 dhe 57–59*).

37. Pas rigjykimit të çështjes në shkallë të dytë, gjykata e apelit në datën 1.12.2022 ka vendosur rrëzimin e padisë së kërkuësës, ndërsa në datën 4.5.2023 ka vendosur mospranimin e rekursit të saj, me arsyetimin se ishte paraqitur jashtë afatit ligjor 30-ditor, duke i njohur kërkuësës të drejtën e rekursit të veçantë. Me regjistrimin e çështjes në Gjykatën e Lartë, rekursi i veçantë i është caktuar për shqyrtim Kolegjit Administrativ të përbërë nga 3 gjyqtarë, njëri prej të cilëve kishte marrë pjesë në dhënien e vendimit të mëparshëm në Gjykatën e Lartë. Kërkuësja ka paraqitur kërkesë për përjashtimin e gjyqtarit në fjalë, por Gjykata e Lartë, e formuar nga një gjyqtar i ndryshëm nga ata të trupit gjykues, me vendimin e datës 10.7.2023, ka vendosur mospranimin e saj, duke arsyetuar se në vendimin për kthimin e çështjes së themelit për rigjykim në gjykatën e apelit, trupi gjykues nuk ishte shprehur për themelin e mosmarrëveshjes administrative, ndaj gjyqtari i saj për të cilin kërkuësja kishte kërkuar përjashtimin nuk ndodhej në kushtet e nenit 72, pika 4, të KPC-së. Në vijim, Gjykata e Lartë në datën 25.9.2023 ka dhënë vendimin për mospranimin e rekursit të veçantë, me arsyetimin se ai nuk përmbante shkaqe ligjore që e bënin të cenueshëm vendimin e Gjykatës Administrative të Apelit dhe konstatimi i kësaj të fundit se rekursi ishte paraqitur jashtë afatit ligjor ishte në përputhje me situatën faktike dhe ligjore. Nga ana tjetër, pretendimet e kërkuësës të parashtruara në rekursin e veçantë për çështjen e themelit nuk mund të merreshin në shqyrtim, pasi vendimi i Gjykatës Administrative të Apelit për rrëzimin e kërkesëpadisë nuk ishte objekt shqyrtimi nga Kolegji Administrativ (*shih vendimin nr. 00-2023-4083, datë 25.9.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, faqja 4*).

38. Gjykata vëren se, në ndryshim nga sa pretendon kërkuësja, Gjykata e Lartë, edhe pse formalisht ka pasur për shqyrtim të njëjtin proces gjyqësor me të njëjtat palë ndërgjyqëse, në thelb ka shqyrtuar çështje të ndryshme juridike. Kështu, gjatë shqyrtimit të rekursit të KLP-së, Gjykata e Lartë, në përputhje me kompetencat kushtetuese dhe ligjore të saj, ka shqyrtuar zbatimin e ligjit procedural për të drejtën ligjore të rekursit të palëve ndaj vendimit të gjykatës së apelit, në lidhje me llojin e vendimit që kundërshtohet, si dhe për procesin vendimmarrës në lidhje me formimin e shumicës së gjyqtarëve në dhënien e vendimit. Ndërsa gjatë shqyrtimit të rekursit të veçantë të kërkuësës, Gjykata e Lartë, në përputhje me kompetencat kushtetuese dhe ligjore të saj, ka shqyrtuar kushtin ligjor të afatit të paraqitjes së rekursit dhe pasojat e mosrespektimit të tij. Në këtë mënyrë, pretendimi i kërkuësës se gjyqtari i Gjykatës së Lartë që ka dhënë dy vendime në çështjen e saj ka pasur paragjykim të papajtuësme me parimin e paanësisë, nuk qëndron. Në këtë pikë, Gjykata vë në dukje se Gjykata e Lartë, sipas nenit 141 të Kushtetutës, ushtron rolin e saj si gjykatë ligji për të gjithë territorin e vendit dhe për shkak të kësaj karakteristike kushtetuese, në parim, nuk përjashtohet mundësia që i njëjti gjyqtar të japë disa vendime brenda të njëjtit proces gjyqësor, nëse çështjet ligjore që shqyrtohen janë

të ndryshme. Gjykata, kur ka shqyrtuar pretendime për cenimin e parimit të paanësisë për shkak të pjesëmarrjes së të njëjtit gjyqtar në dhënien e dy vendimeve në Gjykatën e Lartë, ka analizuar nëse vendimet e kundërshtuara janë marrë në përfundim të proceseve gjyqësore që kanë karakteristika të dallueshme dhe që bazohen në konsiderata dhe vlerësime të ndryshme të gjyqtarëve. Sipas Gjykatës, pjesëmarrja e të njëjtëve gjyqtarë në dy vendimet e dhëna për rrethana të ndryshme të çështjes, nuk krijon dyshim të justifikuar për mosrespektimin e parimit të gjykimit nga një gjykatë e paanshme (*shih vendimin nr. 22, datë 20.5.2013, të Gjykatës Kushtetuese*).

39. Për sa më sipër, Gjykata çmon se Gjykata e Lartë, në të cilën bënte pjesë gjyqtari i kundërshtuar nga kërkuesja, ka ofruar garanci të mjaftueshme për të përjashtuar çdo dyshim të arsyeshëm në drejtim të testit objektiv të parimit të paanshmërisë së gjykatës, pasi nuk ka fakte bindëse që të vënë në dyshim paanshmërinë e saj dhe dyshimi i kërkueses nuk është objektivisht i justifikueshëm. Për rrjedhojë, pretendimi i kërkueses për cenimin e së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e paanshme është i pabazuar.

B.2. Për cenimin e së drejtës së aksesit substancial të lidhur me standardin e arsyetimit të vendimit gjyqësor

40. Kërkuesja ka pretenduar se vlerësimi i gjykatës së apelit dhe Gjykatës së Lartë se rekursi i saj ishte paraqitur jashtë afatit ligjor 30-ditor, është rrjedhojë e zbatimit të gabuar të ligjit, çka i ka cenuar asaj të drejtat kushtetuese. Sipas saj, vendimi i gjykatës së apelit për mospranimin e rekursit ndaj vendimit që kishte rrëzuar padinë ndaj vendimeve të KLP-së i është komunikuar në datën 28.3.2023, ndaj afati ligjor 30-ditor ka filluar në datën 29.3.2023 dhe, për shkak të pushimit javor dhe festave zyrtare, ka përfunduar në datën 2.5.2023. Gjithashtu, kërkuesja ka parashtruar se rekursi është nënshkruar nga avokati elektronikisht në datën 27.4.2023, ndërsa ajo ka qenë në pamundësi për ta postuar vetë atë për shkak të gjendjes shëndetësore. Sipas saj, vendimi i Gjykatës së Lartë për mospranimin e rekursit është jologjik dhe i paqartë, arsyetimi nuk lidhet me dispozitivin dhe nuk kuptohet nëse është vendosur mospranimi i rekursit të themelit apo i rekursit të veçantë. Po kështu, sipas kërkueses, Gjykata e Lartë nuk u ka dhënë përgjigje pretendimeve në themel të parashtruara prej saj në rekurs.

41. Subjekti i interesuar, KLP-ja, ka prapësuar pretendimet e kërkueses, duke theksuar se ajo nuk e ka ushtruar të drejtën e rekursit brenda afatit ligjor dhe se problemet e saj shëndetësore, rrethanat familjare dhe ngarkesa në punë nuk justifikojnë kalimin e afatit ligjor. Sipas KLP-së, përllogaritja e gjykatave për afatin është i saktë, pasi afati është caktuar nga ligji në ditë dhe llogaritet me ditë. Po sipas KLP-së, vendimi i kundërshtuar i Gjykatës së Lartë është i rregullt në formë, i qartë, koherent dhe pa kundërthënie në përmbajtje, ndërsa interpretimi i ligjit prej saj lidhur me afatin e paraqitjes së rekursit nuk është arbitrar. Subjekti i interesuar, prokurori Elvin Gokaj, ka prapësuar se vendimi i Gjykatës së Lartë për mospranimin e rekursit është i drejtë dhe i bazuar në ligj.

42. Gjykata ka theksuar se shteti i së drejtës nuk mund të konceptohet pa u njohur individëve të drejtën për t'iu drejtuar gjykatës, e cila nuk përfshin vetëm të drejtën për të filluar një proces, por edhe të drejtën për të pasur një zgjidhje gjyqësore përfundimtare për mosmarrëveshjen. Nëse mohohet kjo e drejtë, procesi konsiderohet i parregullt, sepse aksesit në gjykatë është, përpara së gjithash, kusht kryesor për të realizuar mbrojtjen e të drejtave të tjera të individit (*shih vendimet nr. 29, datë 1.11.2022; nr. 11, datë 21.4.2022; nr. 17, datë 24.3.2014, të Gjykatës Kushtetuese*). Megjithatë, e drejta e aksesit mund të kufizohet kur bëhet fjalë për kushtet e pranueshmërisë së një ankimi, siç janë afatet e përcaktuara në Kushtetutë dhe ligje, të cilat janë në funksion të parimit të sigurisë juridike (*shih vendimet nr. 9, datë 7.2.2017; nr. 18, datë 31.3.2014; nr. 17, datë 19.6.2009, të Gjykatës Kushtetuese*). Sipas Gjykatës, mbrojtja kushtetuese dhe ligjore e të drejtave dhe lirive të individit mund të realizohet vetëm kur ushtrohet brenda afateve ligjore të përcaktuara. Përcaktimi i këtyre afateve nuk përbën një qëllim në vetvete, por bëhet për mbrojtjen e të drejtave të të tjerëve. Vendosja e afateve ligjore kohore synon garantimin e parimit të sigurisë juridike, miradministrimin e drejtësisë, realizimin e një procesi të rregullt ligjor, dhënien e drejtësisë në kohën e duhur, si dhe shmangien e abuzimit me të drejtat (*shih vendimet nr. 27, datë 18.5.2023; nr. 9, datë 7.2.2017; nr. 26, datë 15.12.2008, të Gjykatës Kushtetuese*).

43. Gjykata ka pohuar, gjithashtu, se e drejta për një proces të rregullt ligjor përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar, që i garantohet individit nga nenet 42 dhe 142, pika 1, të Kushtetutës. Arsyetimi i vendimeve është element thelbësor i një vendimi të drejtë. Funkcioni i një vendimi të arsyetuar është t'u tregojë palëve që ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë. Vendimi gjyqësor në çdo rast duhet të jetë logjik, i rregullt në formë dhe i qartë në përmbajtje. Në tërësinë e tij ai duhet konsideruar si një unitet, në të cilin pjesët përbërëse janë të lidhura ngushtësisht mes tyre (*shih vendimet nr. 19, datë 7.7.2022; nr. 2, datë 11.2.2021; nr. 3, datë 20.1.2017, të Gjykatës Kushtetuese*).

44. Në mënyrë konstante Gjykata ka pohuar se është detyrë e gjykatave të juridiksionit të zakonshëm të vlerësojnë faktet dhe provat e administruara, si dhe të interpretojnë ligjin për qëllim të procesit gjyqësor që ato zhvillojnë, ndërsa detyra e saj është të vlerësojë nëse gjatë procesit gjyqësor ka pasur shkelje të të drejtave kushtetuese, si dhe nëse zbatimi i ligjit ka qenë eventualisht arbitrar, në kuptimin që të bjerë ndesh haptazi me konceptin e gjykimit të drejtë të përcaktuar në nenin 42 të Kushtetutës. Gjykata nuk vepron si shkallë e katërt gjykimi, por ajo ndërhyr atëherë kur gabimi ligjor ose faktik nga gjykatat e juridiksionit të zakonshëm është aq i dukshëm, sa një gjykatë e arsyeshme nuk mund ta kishte bërë ndonjëherë ose është i tillë që gjykimin e bën të padrejtë (*shih vendimet nr. 59, datë 14.11.2023; nr. 30, datë 29.5.2023; nr. 33, datë 14.11.2022, të Gjykatës Kushtetuese*).

45. Nën dritën e standardeve të mësipërme për procesin e rregullt ligjor, Gjykata do të verifikojë nëse kërkueses i është e respektuar e drejta e aksesit substancial, pra e drejta e saj për të marrë zgjidhje përfundimtare nga gjykatat e zakonshme, e cila materializohet edhe nëpërmjet ushtrimit të mjeteve të ankimit, përfshirë rekursin. Për t'i dhënë përgjigje kësaj pyetjeje, Gjykata do të analizojë nëse gjykatat e zakonshme, që kanë shqyrtuar kushtet formale të paraqitjes së rekursit të kërkueses dhe veçanërisht afatin, i kanë arsyetuar vendimet e tyre pa gabime ligjore ose faktike të dukshme, duke mbajtur në konsideratë se vendimet e tyre për mospranimin e ankimit ndikojnë drejtpërdrejt në aksesin e individit në gjykatë.

46. Duke iu kthyer çështjes konkrete, Gjykata vëren se gjykata e apelit në datën 1.12.2022 ka vendosur rrëzimin e padisë së kërkueses, në mungesë të saj. Vendimi i është komunikuar kërkueses në datën 28.3.2023, e cila ka paraqitur rekurs në datën 28.4.2023. Gjykata e apelit në datën 4.5.2023 ka vendosur mospranimin e rekursit të kërkueses, për shkak të paraqitjes së tij jashtë afatit ligjor 30-ditor, me arsyetimin se afati i paraqitjes së rekursit është i prerë dhe fillon nga e nesërmja e njoftimit, ndaj kishte përfunduar në datën 27.4.2023.

47. Në rekursin e veçantë drejtuar Gjykatës së Lartë, kërkuesja ka pretenduar se gjykata e apelit ka gabuar në llogaritjen e afatit ligjor, pasi rekursi i paraqitur në datën 28.4.2023 ishte brenda afatit. Në mbështetje të këtij pretendimi, ajo ka parashtruar disa argumente, të tilla si: muaji ka 30 ditë kalendarike ndaj afati duhej llogaritur me bazë mujore dhe si i tillë përfundonte në të njëjtën ditë të muajit vijues, pra më 29.4.2023; për shkak të pushimit javor dhe festës zyrtare, afati në rastin e saj ka përfunduar në datën 2.5.2023; rrethanat familjare, gjendja shëndetësore dhe ngarkesa në punë kanë ndikuar në paraqitjen e rekursit në javën e fundit të afatit ligjor. Gjithashtu, kërkuesja në rekursin e veçantë ka ngritur edhe pretendime ndaj vendimit të themelit të gjykatës së apelit që kishte vendosur rrëzimin e padisë së saj.

48. Gjykata e Lartë, në përfundim të shqyrtimit të rekursit të veçantë, në datën 25.9.2023 ka vendosur mospranimin e tij, duke arsyetuar se: i. shkaqet e ngritura ndaj vendimit të themelit për rrëzimin e padisë nuk mund të merreshin në shqyrtim, pasi ai vendim nuk ishte objekt i shqyrtimit të rekursit të veçantë; ii. shkaqet e parashtruara ndaj vendimit të gjykatës së apelit për mospranimin e rekursit nuk qëndronin. Lidhur me këtë të fundit, Gjykata e Lartë ka vënë në dukje se rrethanat familjare, shëndetësore dhe të punës nuk përbënin argument ligjor për zgjatjen e afatit ligjor, i cili ishte afat prekluziv, për më tepër kërkuesja kishte pasur avokat, i cili e kishte nënshkruar në datën 27.4.2023 dhe mund ta dërgonte rekursin me postë. Po kështu, sipas Gjykatës së Lartë, pretendimi për llogaritjen e afatit me bazë mujore ishte i pabazuar në ligj, pasi ishte afat i caktuar nga ligji në ditë dhe llogaritej me ditë (*shih vendimin nr. 00-2023-4083, datë 25.9.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, faqja 4, paragrafët 8-10*).

49. Duke i analizuar të dhënat e mësipërme, Gjykata çmon se llogaritja e afatit të paraqitjes së rekursit nga gjykata e apelit dhe më pas nga Gjykata e Lartë rezulton të jetë bërë duke treguar bazën ligjore të zbatueshme dhe përmes një interpretimi të arsyeshëm të saj. Në këtë mënyrë, ndonëse aksesit i kërkuar është kufizuar nga vendimi i mospranimit të rekursit, kufizimi i tij është në përputhje me Kushtetutën, për sa kohë rekursi është paraqitur prej saj përtej afatit ligjor. Po kështu, Gjykata çmon se vendimi i Gjykatës së Lartë, ndryshe nga sa pretendon kërkuarja, paraqitet i rregullt në formë dhe në përmbajtje, dhe në pjesën arsyetuese u jep përgjigje pretendimeve të saj të parashtruara në rekursin e veçantë. Në tekstin e vendimit të Gjykatës së Lartë, përfshirë dispozitivin, nuk ka pasaktësi, por qartësisht kuptohet se objekt i shqyrtimit ka qenë rekursi i veçantë ndaj vendimit të gjykatës së apelit për mospranimin e rekursit. Për rrjedhojë, Gjykata vlerëson se vendimi i Gjykatës së Lartë nuk rezulton të jetë jologjik, kontradiktor ose i paqartë në përmbajtje. Interpretimi që Gjykata e Lartë i ka bërë ligjit të zbatueshëm në çështjen e kërkuarjes nuk rezulton të ketë qenë arbitrar, në kuptimin që bie ndesh me konceptin e gjykimit të drejtë të përcaktuar në nenin 42 të Kushtetutës.

50. Për sa më lart, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuarjes për cenimin e së drejtës së aksesit substancial të lidhur me standardin e arsyetimit të vendimit gjyqësor, si rrjedhojë e mospranimit të ankimit të saj të veçantë, është i pabazuar.

51. Duke iu kthyer edhe një herë pretendimeve të kërkuarjes në lidhje me vendimet e KLP-së dhe vendimin e gjykatës së apelit që ka rrëzuar padinë e saj, Gjykata, ashtu siç vuri në dukje më lart në këtë vendim (*shih paragrafët 23–24 të vendimit*), arrin në përfundimin se këto pretendime nuk mund të merren në shqyrtim. Në kushtet kur nga gjykimi kushtetues i çështjes rezultoi se procesi gjyqësor për mospranimin e rekursit të kërkuarjes ka qenë në përputhje me Kushtetutën, atëherë ajo e ka humbur mundësinë për t'i ngritur ato pretendime në ankimin kushtetues individual për sa kohë nuk janë shteruar mjetet juridike që kërkuarja ka pasur në dispozicion.

52. Në përfundim, Gjykata çmon se pretendimet e kërkuarjes për cenimin e parimit të gjykimit nga një gjykatë e paanshme dhe së drejtës së aksesit substancial të lidhur me standardin e arsyetimit të vendimit janë të pabazuara, ndaj kërkesa duhet të rrëzohet, sipas arsyetimit të mësipërm të këtij vendimi.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, si dhe nenit 72 të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, njëzëri,

VENDOSI:

1. Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 1.10.2024.

Shpallur më 23.10.2024.

Kryetare: Holta Zaçaj

Anëtarë: Sonila Bejtja, Fiona Papajorgji, Marsida Xhaferllari, Marjana Semini, Ilir Toska